

Släkten Stenhammars krönika

N:r 6

Utgiven av släkten Stenhammars förening.

Redaktör och ansvarig utgivare: fru K. Stenhammar-Nordlander,
Katarina V. Kyrkog. 6, Stockholm.

Trettiosju släktmedlemmar hade mött upp till släktmötet å restaurang Carla på Lidingön den 24/9 1949. Stämningen var redan från början den bästa tänkbara. Släktåldermannen, som nyligen varit uppe i fjällen och jagat, strålade av hälsa och ledde förhandlingarna con amore. Gustaf Krantz föredrog revisionsberättelse, och styrelsen beviljades tacksam ansvarsfrihet. Samtliga styrelsemedlemmar och ersättare omvaldes. Kassa-bevararesysslan överflyttades från Fred Stenhammar till Kerstin Stenhammar-Nordlander, därför att den förre önskat befrias från detta arbete, då han är strängt upptagen av annat i samband med tjänsten. Han kvarstår dock som styrelsemedlem. Förslag väcktes om en ny form av enklare släktsamkväm förlagda till Stockholm. De bestämdes att äga rum omkring två gånger årligen och annonseras endast genom meddelande i släktkrönika.

Efter överläggningarna serverades middag i den vackert blomster-smyckade matsalen. Släktåldermannen hälsade samtliga välkomna i ett elegant tal. Där saknades varken humor eller latinska sentenser med tankeväckande innehåll. Festligt och roligt var Sverker Lönnbergs tacktal till styrelse och arrangörer.

Efter middagen gladdde oss Claes-Göran Stenhammar med sång. Därefter berättade Elsa Stenhammar på det mest förtjusande sätt om sin barndom. Kerstin Stenhammar läste upp tre gamla brev. Claes-Göran Stenhammar sjöng efteråt: "Min stamfar hade en stor pokal..." Senare roade han oss med otroliga konststycken i vissling och sång, olika melodier samtidigt. - Anna Krantz' tre döttrar sjöngo. Och sist blev det dans.

Kommitterade för ordnandet av enklare släktsamkväm inbjuda härmed
Obs! släktmedlemmarna till ett sådant - måndag den 6/2 1950 kl. 19.00. Lokal
Obs! blir Borgarrummen, Fjällgatan 34/2, där det - enligt föreningen Stig-bergets sekreterare - lär vara varmt och trivsamt också i smällkalla vintern. Traktering blir te och skorpor. Den som så önskar, kan ta med sig tebröd extra. Priset blir 2:50 för vuxna. Barn få medtagas gratis. Alla är hjärtligt välkomna. Överraskningar ha förebådats, och vi få alldeles säkert trevligt. - Svar behöver ej lämnas.

Ulf Stenhammar

Sverker Lönnberg

Kerstin Stenhammar.

Elsa Stenhammars berättelse blir på allmän begäran det väsentliga i denna släktkrönika. Hoppoms att hon kommer med en fortsättning, hon som har så mycket att förtälja!

Några Minnesbilder från min barndom.

Det låter märkvärdigt, men är i alla fall förhållandet att min bror Sigfrid och jag debuterade på Kungl. Operan i Stockholm 14 dagar innan vi såg dagens ljus, här på jorden. Det var nämligen så att vår mor som ända sedan sitt 18 år och intill sin död vid 40 årsaldern uppehöll Primadonnefacket vid Stockholms-Operan för tillfället var tjänstledig, men inte desto mindre en dag fick ett ilbud från Operan, med bön om att rädda kvällens till sista plats utsålda föreställning genom att överta en av huvudrollerna, (i Hugenotterna) vars ordinarie innehavarinna i sista ögonblicket givit sjukbud. - Med tanke på att det var Oscar Arnoldsens Recettafton och att det därtill gällde en ung debutants väl och ve, beslöt min mor ögonblickligen att våga steget fast hon inte på många år sjungit det maktpåliggande Partiet - Minuterna var dyrbara. Klockan var 5 och föreställningarna började den tiden kl. 7. Hon åkte ner till teatern och stående på golvet i sin klädloge medan proverska och sömmerskor från teaterns garderob draperade en improviserad Kostym på henne läste hon in sin sångroll från klaverutdraget som min Pappa knäböjande höll uppslaget framför henne. Allt blev färdigt till entrén vid vilken hon av publiken blev hyllad med stormande ovationer och hon genomförde (som jag låtit mig berättas) sin uppgift med kraft och glans 14 dagar därefter kunde min bror och jag låta höra våra röster i barnkammaren på Greve-Thuregatan. - Vi kom tidigt in i musikens värld och vid 3 års ålder fick jag för första gången vid Tant Moes hand gå och höra en Opera. Jag hade med mig hemifrån många förmaningar att inte prata på teatern, men om jag rakt inte kunde låta bli att fråga eller säga något, skulle jag viska det till Tant Moe. - Så går ridån upp för Nau-mans o Kellgrens Opera Gustaf Vasa, och alldeles nere vid rampen får man se änkorna till de av Gustaf Vasa avrättade adelsmännen svartklädda och höljda i sorgedok sitta uppradade tätt intill varandra uppstämmande den ena jämmerliga och långtråkiga arian efter den andra. - Dyster tystnad i salongen. Då hörs där plötsligt en allt genomträngande viskning: Tant Moe, Tant Moe blir det roligare sedan?

Det är ju svårt att skilja på vad man själv minnes eller vad man fått sig berättat från sina tidigaste barnämsår. - Men jag minns så väl mamma sittande på en pall framför brasan i barnkammaren och med mig i sin famn sjungande "Och liten Karin....." Och jag minns, hur vi, min bror och jag, flera gånger i veckan fick gå till Morfar som övade oss i tonträffning efter siffermetoden. Morfar då pensionerad läkare bodde i Brunkebergs hotell ett 5 våningshus med vinskupor. Där sprang han ännu i 70 årsaldern som en yngling upp för de fem trapporna till bostaden och hann aldrig få ett vitt hårstrå i sitt mörka hår. Hos Morfar fick vi jämte annat sjunga från bladet ur en stor tjock tysk sångbok med alla möjliga sånger av alla möjliga kompositörer. Ur den boken hade Morfars barn d.v.s. vår mor, moster och morbror sjungit som små. Och det var inte nog med att vi sjöng sångerna, vi fick också ge vårt omdöme om dem och det skedde genom graderingstecken, varav jag nu bara minns att 0 var det sämsta. Kompositörernas namn och förut befintliga bedömnings-tecken, täckte Morfar noggrant över. - Men ändock var det en kompositör som av samtliga sjungande i båda generationerna fått samstämmigt tecknet 0. Han hette Fink och jag har aldrig hört något av honom sedan den tiden. Vi gick ju inte ensamma till dessa roliga besök hos Morfar (den tiden släppte man inte ut småttingar ensamma på gatan). Vi hade vår svarta franska bulldogg som följde oss, avlevererade oss vid Morfars dörr, så gick ut och roade sig lite för sig själv, ock kom tillbaka för att hemta oss i rättan tid. Vid salsbordet hemma kan jag nästan se för mina ögon

min bror och mig sittande på vår sin sida om Mamma som lärde oss att göra små handarbeten - att sy korsstygn på stramalj - och lärde oss läsa och skriva, så att vi var hemma i dessa konster, när vi vid 5 års ålder började i en liten s.k. Småbarnsskola nere vid Hamngatan, mitt emot det lummiga Berzelipark. Den delen av Hamngatan var då huvudsakligen bebyggd med tvåvåningshus med vindskupor. En hemtrevlig liten småstadsgata. Skolan var startad av två Systrar Salomonson Mamsell Marie, ung och söt och ljus och vänlig och glad (av mig mycket älskad), och den äldre systern Mamsell Ida, alltid allvarsam med en sträng och sträv min och hemskt respektgivande. Men så en dag, då jag under lektionen för Mamsell Marie fått till uppgift att utantill läsa upp Tegnér's Karl d. XII, råkade jag bli så inspirerad och så hänförd antagligen av rytmen och klangen i språket, så att jag till slut svimmade. När jag sedan förvånad vaknade upp på en soffa i ett annat rum, blev jag så glad, när jag möttes av ett rart och varmt leende från Mamsell Ida. Sedan var jag aldrig mera rädd för henne, hur allvarsam och dyster hon än såg ut i fortsättningen, och det var med sorg och saknad jag sedan skiljdes från den skolan för att övergå till Franska Skolan som jag emellertid straxt blev mycket förtjust i. Franska skolan låg högst upp i Kungsbacken (eller Drottninggatan 100) mitt emot Teknologiska institutet. Fastigheten, ett stort stenhus och flera små sammanhängande tvåvåningshus, var donerad av Drottning Josefina att användas som nunnekloster och därtill hörande Högre Flickskola, som var inhyrt i småhusen. En stor trädgård hörde till. Dit kom man över en verklig Basscour belagd med kullerstenar, och där det fanns en liten bostad för två kor och höns. I trädgården fanns stort utrymme för oss barn att springa, hoppa och leka i, och att klättra i de stora päronträden, vars frukter vi hade lov att smaka. Längst bort i trädgården låg ett litet bönekapell för nunnorna. Första tiden, då jag kommit dit, kunde ingen av nunnorna svenska, och då nästan all undervisning skedde på franska språket, och nunnorna alltid var bland oss även på rasterna, dröjde det inte länge innan vi ledigt redde oss med talet. I sv. historia och matematik hade vi Magister Svenson. I tyska och Engelska infödde lärare. Där lärde man bra, inga rabelläxor, man fick begagna sina egna ord, och man fick säga vad man tänkte. Man trivdes. Och där hade jag min älskade Klassföreståndarinna Madame Rose, en ung, till karaktären gladlynt och varmhjärtad nunna, men med ofta förgråtna ögon. Jag undrade ibland: "har hon ångrat sig?" Klosterlöfterna avgavs den tiden på livstid. - Vid sidan av skolarbetet hade vi ju vår musik. Vi studerade pianospel, min bror dessutom fiol (han blev ju sedan, en tid, violinist i Hovkapellet). Vi dansade och försökte oss på lite slöjd. Och så skulle vi börja att studera harmoni (d.v.s. ackordlära) och i den undervisningen skulle vår lille kusin Vilhelm delta. Han var väl då omkring 8 år. Och då Tant Öberg ville upplysa honom om några harmoniska hemligheter, så sa han ibland: ja det vet jag väl förut, och så kröp han under runda bordet ett litet tag. Då han omsider kommit så långt att han skulle skriva en sonatsats, satte han ppp-tecken på de ställen där han medvetet brutit mot de av lärarinnan föreskrivna strängaste reglerna. Så länge Farbror Per Ulrik levde fick Vilhelm, som varande för liten, inte komma till pianot och försöka sig. Då fick han nöja sig med att sitta i skafferiet och spela på hyllorna och sjunga och stampa till. Så det var först efter sin Pappas död, som hans stora musikaliska begåvning upptäcktes. Och då var det min Mamma som lagade att han tidigt fick lära musikteori och som också tog löfte av hans mor, vår hjärtegod, nobla Faster Louise, att det inte skulle läggas något hinder i vägen för honom, om han sedan skulle vilja ägna sig helt åt musik. Min mor övade också inflytande på Faster Louise så att han skulle få tillfälle att höra god musik och då särskildt Orkestermusik. Det

måste ju då bli på Operan, som hade den enda fasta stora Orkestern i Stockholm: "Hovkapellet". - Men det blev inte förr än efter min mors, straxt därefter, inträffade död, som Vilhelm första gången gick på Operan och höra Trollflöjten. När Orkestern började spela Ouvertyren, blev han så gripen att han brast i gråt. -

Somrarna tillbragte familjen på Bergvik i Stockholms skärgård, och där hade min bror och jag också vårt sommarhem under de närmaste åren efter min Mors bortgång. En dag, när min Far kom ut till Bergvik på ett av sina Söndagsbesök, hade han Orkesterpartituret till "Trollflöjten" med sig till den 9 årige Vilhelm, som genast kastade sig över det, sprang ut och lade sig platt på gräsplanen för att fördjupa sig i det. Det dröjde emellertid inte länge förrän han kom till mig och undrade över några besynnerligheter i partituret "det måste vara feltryck, det bär ju rakt inte ihop i tonarterna mellan de olika instrumenten". Sedan han fått den förklaring som behövdes, fortsatte han dagarna i ända att studera och njuta Trollflöjten. Sedan längre fram i livet sade han en gång att han mindes att det var jag som lärt honom läsa partitur. - Snart anförtrorde han mig att han tänkte skriva en Opera och till text hade han valt Topelius saga: "Prinsessan Törnrosa", och snart kom han, glad i hågen och visade att nu hade han Ouvertyren färdig. När jag då sade, att Ouvertyren till en opera skriver man sist och begagnar sig då av, och bearbetar de olika melodier som finnas i den tänkta eller nedskrivna operan, rev han genast itu alla notarken. Och så började han med texten. Men när han skulle visa mig "kockens" visa (eller aria) däri denne skryter med alla de läckra rätter han lagat, sa' jag: Äsch, inte kan man skriva musik till mat! - "Ja men det är ju det som är det roliga, förstår du inte det". Om kvällarna satte han sig vid taffeln och spelade och sjöng ur sin opera inför en beundrande publik, Familjen.

Ernst, som var mer eller mindre äldre än vi och i fullt arkitektarbete inne i stan, kom då och då på några dagars besök, och då blev det liv i luckan. Han hade oftast en svit av kamrater med sig, som t.ex. Ferdinand Boberg, Sven Scholander och flera andra, som sedan blev bemärkta inom olika faäck av Konstens värld. Det stöjades och spelades krocket och andra spel på gräsplanen framför huset, det badades och gjordes segelturer, varvid det sjöngs. Ernst hade en av de vackraste barytonröster, med verkligt individuell klang, jag hört, och hade tagit sånglektioner för Mamma, vars gunstling han var. - Sven Scholander sjöng sin fars Ballader till luta, Ferdinand Boberg blåste kornett, Ella och Cecilia sjöng duetter och min bror och jag var i målbrottet. Under Aftnarna inomhus gjordes också musik och då sjöngs det givetvis "Gluntarna" vari jag deltog som ackompanjatriss

Och nu vill jag gärna i tankarna vända tillbaka i tiden - till min barndoms hem, då min Mor ännu var i livet.

Ända från min tidigaste barndom kan jag minnas många av de vänner, unga kamrater till Pappa, Operakolleger och elever till Mamma, musici och konstnärer, som gingo ut och in i hemmet, många av dem nästan som barn i huset. Och jag kan minnas hur jag fick vara med bland dem och hur förtjust jag var i allesamman. - Just vid den epoken uppbars operan av en ovanligt jämn, begåvad och kultiverad vokalensemble, inte mångtaliiga, men verkliga konstnärer och kulturpersonligheter, nu glömda, fastän deras namn borde fortleva i tacksamt minne. - Får jag nämna några. Ludvig Norman, chef för hovkapellet en gedigen musiker och framstående kompositör till sitt väsen något tung och inåtvänd men blid och god. Han var genom sitt temperament benägen för att ta långsamma tempi, som kunde resultera i att en föreställning kunde ta en kvarts till en halv tim-

mes längre tid än normalt. Han var gift med Vilhelmina Neruda, sedermera Lady Halley, en världsberömd violinist, min Mors mycket goda vän, och hon ivrade för att min mor skulle göra en utomlandsturné med henne och inte stanna här och gräva ner sina stora gåvor. De anträdde också en tillämnad stor utlandsturné. Men - efter att i Köpenhamn ha skördat stor framgång vid en serie gästspel vid det konglige teater och även som utmärkt konsertsångerska, återvände min mor hem. Hon kände att hon inte kunde lämna sina två små ettåringar för så lång tid. Fritz Ahlberg (inom parentes min gudfar) prästson från Leksand hade varit Uppsalastudent, tagit kamalexamen och tjänstgjort i olika embetsverk innan han gav sig sången och scenen i våld. Han hade en välbehandlad baryton, var utmärkt skådespelare och även tonsättare. Mycket intelligent och kvick och hade en skarp penna. Han utgav en mycket rolig sångskola, däri han bland a. gick mycket illa åt den då rådande sångundervisningen eller sångmetoden i Akademien. I den boken berättar han hur han en gång strax efter min Fars Operadebut, under en gemensam utlandsresa, som de gjorde i Tyskland, tog honom med sig till den store berömde sångaren och sångpedagogen Lablache och hur denne, när han fick höra min fars röst, tog ett steg baklänges och sade: Nej, något dylikt har jag aldrig hört. Så reste Pappa, med ett på förhand skrivit flerårigt kontrakt med Stockholmsoperan på fickan, vidare till Paris, i och för sångstudier, som resulterade i en förstörd röst. Efter hemkomsten kunde han endast stanna 1 år vid operan. Och gick sedan in vid tullverket.

Oscar Arnoldson, sedan 1858 min Mors ständiga motspelare hade också varit Uppsala student med kamalexamen och embetsmannabefattningar bakom sig, innan han helt ägnade sig åt konsten. Jag minns hur roligt det var, när jag hade min tillvaro i alla barns Carl den XIII torg och ibland på avstånd kunde höra hans signalmelodi till mig: Elsa du bör ej fråga. Då flög jag emot honom. Han var en gudabenådad härlig sångare och behärskade såväl hjältetenorpartierna som operacomique rollerna. En sådan strålande Lohengrin som hans har jag aldrig sedan hört eller skådat. Och jag tror det är svårt att finna hans like. Fru Michaeli har jag inte så mycket minne av, hon var sjuklig och dog tidigt. Hon lär varit en oförliknelig kollaratorsångerska: Anders Willman hade en härlig varm och stor basstämma och var därtill en ypperlig karaktärska-spelare. Mycket charmerande. - Ja det var i det hela en Operans konstnärligt strålande tid, då var inte dekorationer, kostymer och balett-mästare det förnämsta. Då kunde konstnärerna och hade också frihet att efter egen uppfattning skapa sina uppgifter. Då gick de inte i ledband som marionetter i regissörens hand. Då var musiken, Söngen och Orkestern det centrala i en opera. - Jag har i tankarna många namn på Artister, som levde och verkade under den lyckliga tiden men jag hinner inte tala om dem nu utan ber att få sluta med några ord om min Mors konst, skrivna av Franz Hedberg (Författare), under många år regissör vid Operan.

"Det område på vilket hon bäst och klarast lade i dagen sin ypperliga skola, sin djupt musikaliska natur, och den alla svårigheter besegrande klarhet, varmed även de mest invecklade musikaliska uppgifter av henne löstes, var onokligen det Wagnerska dramat vars förnämsta tolk hon var på vår scen, vare sig man betraktar henne som Senta i Holländaren, som Elsa i Lohengrin eller som Elisabeth i Tannhäuser. Dessa tre kvinnliga väsen, nästan enväldigt behärskade av en mystisk makt under vilken de böja sig med resignationens hela självförnekelse och var och en framställande en skiftande, djupt sympatisk bild av det evigt kvinnliga, vunno genom hennes musikaliska framställning ett egendomligt, djupt gripande intresse, som kanhända icke en mera uteslutande dramatiskt anlagd sångerska skulle kunnat förläna dem. Fr. Stenhammars betydelse för vår inhemska sångkonst var dock icke uttömd med hennes sceniska uppträdande.

Hon hade en stor sådan som konsertsångerska, på vilket område hon åtnjöt en obegränsad popularitet. Men hon hade en ännu större - som lärarinna. Om någon kunde inpräglade hos sina elever den lärdomen att endast vinna segrar genom att använda ädla och rena vapen, så var det hon. Hon var på samma gång en mycket sträng, en mycket fordrande, men också en rikt givande lärarinna. -

I Oktober 1880 gick min Mor bort. Och för mig började en ny face av mitt liv.

Den 26/9 1948 var jag på middag hos Sigrid och Sverker Lönnberg. Trevligt ha de i sin villa, omgiven av trädgård, där ett rikbärande plommonträd utgjorde en av attraktionerna. Granna, härliga blomster frodades där.

Jag har varit där flera gånger förr, men mindes ändå inte riktigt vägen, så jag var glad åt att ha fått sällskap i bussen med Sverkers kusin Gunhild Petersson, som bodde hos Sverkers och skulle fara hem till middag. Jag hade just glatt mig åt att få råka henne. Hon är gymnast och har haft praktik som sådan i Rom i många år och sedan i Paris, dit hon skulle återvända, sen en del affärer ordnats.

Hjärterum är en god förutsättning för att husrum också kan finnas. Sverkers lilla studerkammare var för tillfället kusinens trevna bostad. Vi blev bjudna på krabba till middag - och på mycket annat gott. Gunhild var särskilt förtjust i krabba. Hon är intressant, har mycket att berätta och gör det med finesse och humor. Roligt att ha fått råka denna släkting!

Den alltid lugna och blida Sigrid Rettig-Lönnberg reder sig utan tjänare och är en strålande husmor, så mycket är säkert. Allt i hemmet är fint som i ett dockskåp, från de båda sovrummen på övre botten till det stora, vackra vardagsrummet med sin matvrå, lilla studerkammaren och stora köket, samt ända ned i den moderna källaren med oljeeldning och allt.

Nya, vackra tavlor och möbler finns, men mest oändligt vackra arvsaker, kulturminnen från släkterna Rettig i Gävle, Grill och Tisell från Hättorp och Godegård i Östergötland, - Stenhammar, Lönnberg. Hemmet är ett kulturcentrum, där två fagra och lyckliga döttrar blomstra. Katarina hade blivit lik en nyutsprucken rosenknopp, tyckte jag. Margaretha är käck tös.

Gärna ville jag beskriva de vackra och dyrbara släktminnena, men jag kommer inte bra ihåg. - Jag glömmer inte Kristusbilden, snidad av Per Hörberg. Den rörde mig. Där fanns också underbart vackra porträtt och andra målningar, gammalt silver och porslin och förstås ärvda och vackra antika möbler. Hur skulle jag kunna beskriva allt! - Det var mycket roligt att se. Med andakt såg jag ålderdomliga tenntallrikar, märkta på baksidan med J.J. Dem hade Jacqueline Jern egenhändigt låtit märka, visste Sverker berätta. Det var kanske ett henne kärt arv hemifrån. Tenntallrikar var ej så märkvärdigt i hennes ungdom. Kanske var dessa henne kära, därför att de kommit hemifrån. Kanske kärare än dyrbarare tallrikar i det nya hemmet.

Lillemor Stenhammar i Övertänger hade stött på mig att komma och hälsa på henne och Per. I våras for jag till Dalarna. Passade då på att besöka mina kära släktingar, boende nära helsingegränsen. Jag är glad över att ha fått råka dem i deras vackra hem, omgiven av barn och blommar.

Den åttonde maj 1949 blev jag hämtad från Hosjö vilohem. Hela familjen var med i bilen. Lillemor, Matts och Brita satt i baksätet, Ann och jag bredvid Per. Han körde i rask fart, men litet saktare vid särskilt vackra ställen av fager dalabygd. Vi for bland annat förbi Svärdsjö och skyttade ladan, där Gustaf Vasa tröskat.

I Övertänger susade bilen upp på höjden, där det herrgårdsliknande hemmet ligger, omgivet av sjöar. Vi gick upp för trappan till den pelarinramade altanen och trädde in i en ljus hall med bred trappa upp till sovrummen. Till höger i hallen är ingång till det stora, ljusa dagligrummet med öppen spisel och en rikedom av blommor, visst mer blommor än möbler. Möbleringen är sparsam och vacker, plats för arv och nyförvärv - som det anstår ett ganska nybildat hem.

Ljust och rymligt var också matrummet, där det vackra, pompösa skåpet, arv från "farfar Ernst Schlesinger", var en sannskyldig prydnad. Matbordet var fint dukat. Alla tre barnen passade upp vid bordet och skötte sig exemplariskt. Lilla Brita bar ut tallrikar utan att darra på handen. Hon var bara två och ett halvt år. Barnen blev fort bekanta med mig. Matts var inte så pratsam som systrarna, som tydligen hade livlig fantasi och var temperamentsfulla.

När Per skulle skära kalvsteken, ringde tyrannen Telefon och kallade honom från bordet. Han blev uppringd alla tider på dagen. Telefonledes dirigerar han emellanåt en del av göromålen på de väldiga skogsområden som han sköter. Alltid låter han att ha god tid med de telefonerande.

Nå, denna gång kom han snart tillbaka. Vi fick härlig kalvstek och rödvin. Det var stil över välkomstmiddagen. Efteråt tog Per oss med ut i skogen till väldiga skogsområden som skulle brännas och nysås. Vi åkte en nylagd väg genom vackra skogspartier och fram till små vattenfall. Också nästa dag fick vi följa med i bilen allesammans, när Per skulle ut i skogen. Han lät oss stiga av där det var vackra höjder. Han skulle hämta oss framtiden. Vi gick i solen och andades skogsluft och letade efter murklor. Det var lagom sommarvarmt. Vi slog oss ner i skogsmarken bland blåsippor och knoppande linnearevor - och drack kaffe. Sen promenerade vi i timmar, men ingen blev trött, inte ens lilla Brita. Men kort innan Per kom och hämtade oss, sov hon i Lillemors knä. Dagen därpå talade hon oupphörligt om att hon ville ut och åka bil med sin pappa.

Om kvällarna, när barnen somnat, satt vi äldre och pratade i dagligrummet, medan björkveden brann i öppna spisen. Det var goda dagar i Övertänger.

Den 22/4 1949 stod notis i Svenska Dagbladet om att Claes-Göran Stenhammar blivit utnämnd till lärare i Musikaliska Akademien.

Den 30/8 1949 fingo Per och Lillemor Stenhammar en son, som - enligt vad Lillemor berättat i brev, - föddes med "Segerhuva", vilket av folktron ansetts betyda framgång i livet. Han kommer troligen att få heta "Bror".

Den 12/10 hade jag trevligt besök av Jan Stenhammar som var på väg till Skogsskolan i Arbrå.

Den 13/10 1949 fingo Åke och Edla Stenhammar en dotter, som kommer att döpas till Eva Elisabeth.

Karin Stenhammar-Thörning var i Stockholm den 28/10 1949 i anledning av äldste sonen Erik Thörnings förlovning med fröken Vera Morén, dotter till hovrättsnotarie Hugo Morén och hans maka Ingeborg född Hagemeister.

Glad jul allesamman!